

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen kansaneläkelaitoksen hoitamien etuuslakien muutoksenhakua, itseoikaisua, päätöksen poistamista ja virheen korjaamista koskevien säännösten muuttamisesta

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 7/1997 vp kansaneläkelaitoksen hoitamien etuuslakien muutoksenhakua, itseoikaisua, päätöksen poistamista ja virheen korjaamista koskevien säännösten muuttamisesta. Eduskunnalle on sosiaali- ja terveystoimi- ja eläinlääkintäministeriön antanut asiasta mietintönsä n:o 5/1997 vp.

Eduskunta edellyttää hallituksen esityksen perusteluihin viitaten, että takaisinperintätilanteessa on etuuden saajan vähimmäistulo aina turvattava. Tämän vaatimuksen turvaamiseksi ja yhdenmukaisen käytännön luomiseksi tarvitaan kansaneläkelaitoksen ohjeistusta takaisinperintätilanteiden varalle.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

kansaneläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/56) 7, 25 c, 26 a, 27 a, 28 a ja 83 a §,
 sellaisina kuin ne ovat, 7 § 2 päivänä marraskuuta 1979 annetussa laissa (793/79) ja 25 c, 26 a, 27 a, 28 a ja 83 a § 5 päivänä helmikuuta 1982 annetussa laissa (103/82),
muutetaan 79 §:n 4 momentti ja 88 a §,
 sellaisina kuin ne ovat, 79 §:n 4 momentti 22 päivänä joulukuuta 1989 annetussa laissa (1250/89) ja 88 a § 28 päivänä heinäkuuta 1978 annetussa laissa (588/78), sekä
lisätään 30 b §:ään, sellaisena kuin se on 5 päivänä joulukuuta 1996 annetussa laissa (979/96), uusi 3 momentti ja 42 b §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 5 päivänä joulukuuta 1996 annetussa laissa, uusi 2 momentti, seuraavasti:

30 b §

Hoitotukea ei makseta, jos sen määrä kuukaudessa olisi pienempi kuin 30 markkaa.

42 b §

Jos 42 a §:ssä tarkoitettussa hoidossa olevalle eläkkeensaajalle maksetaan eläkkeensaajien asumistukilain (591/78) mukaista asumistukea, ei 1 momenttia sovelleta.

79 §

Sopimus, joka tarkoittaa tähän lakiin perustuvan oikeuden siirtämistä toiselle, on mitätön.

88 a §

Jos tämän lain mukaista etuutta on maksettu aiheutta tai määrältään liian suurena, liikaa maksettu etuus on perittävä takaisin.

Takaisinperinnästä voidaan luopua joko kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan

kohtuulliseksi eikä aiheeton maksaminen ole johtunut etuuden saajan tai hänen edustajan sa vilpillisestä menettelystä tai jos aiheettomasti maksettu määrä on vähäinen.

Takaisin perittävä määrä voidaan kuitata eläkelaitoksen myöhemmin maksamasta etuudesta. Ilman suostumusta kuittaaminen voidaan kuitenkin kohdistaa vain tämän lain mukaiseen tai siihen rinnastettavaan muuhun etuuteen.

Takaisinperintää koskeva lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 1997. Sen 30 b ja 42 b §:n säännöksiä sovelletaan kuitenkin 1 päivästä tammikuuta 1997.

Tässä laissa säädetty markkamäärä vastaa kansaneläkeindeksiä sitä pistelukua, jonka mukaan vuoden 1981 maaliskuussa maksettavina olevien kansaneläkkeiden suuruus on laskettu.

Laki

sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun sairausvakuutuslain (364/63) 26 § ja 54 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 26 § osittain muutettuna 4 päivänä heinäkuuta 1969 annetulla lailla (464/69) ja 54 §:n 1 momentti 22 päivänä joulukuuta 1989 annetussa laissa (1255/89),

muutetaan 28 §:n 3 momentti, 52 §:n 1 momentti sekä 53, 54 a, 55—57 ja 69 §, sellaisina kuin niistä ovat 28 §:n 3 momentti 4 päivänä tammikuuta 1968 annetussa laissa (10/68), 52 §:n 1 momentti sekä 53 ja 56 § 8 päivänä marraskuuta 1996 annetussa laissa (832/96), 54 a § 29 päivänä syyskuuta 1978 annetussa laissa (745/78), 57 § osittain muutettuna 30 päivänä joulukuuta 1992 annetulla lailla (1653/92) sekä mainitulla 8 päivänä marraskuuta 1996 annetulla lailla ja 69 § osittain muutettuna 22 päivänä joulukuuta 1989 annetulla lailla (1254/89), sekä

lisätään lakiin uusi 53 a ja 56 a §, seuraavasti:

28 §

Kansaneläkelaitoksen on vaadittaessa annettava vakuutetulle tilitys 1 ja 2 momentin mukaan työnantajalle suoritetusta määrästä.

52 §

Sosiaalivakuutuslautakunnan asettaa valtionneuvosto neljäksi vuodeksi kerrallaan. Siihen kuuluu puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä yksi lääkärijäsen ja kaksi vakuutettujen olosuhteiden tuntemusta edustava jäsentä. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan osalta on kansaneläkelaitokselle varattava tilaisuus lausunnon antamiseen. Vastaavasti on lääkärijäsenen osalta varattava terveydenhuollon oikeusturvakeskukselle

tilaisuus lausunnon antamiseen. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Lautakunnan puheenjohtajalla tulee olla tuomarin virkaan vaadittava kelpoisuus.

53 §

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta sosiaalivakuutuslautakunnalta ja sosiaalivakuutuslautakunnan päätökseen tyytymätön tarkastuslautakunnalta. Tarkastuslautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Kansaneläkelaitoksen keskushallinnon 29 §:n 1—3 momentissa tarkoitettussa asiassa antamaan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta tarkastuslautakunnalta.

Valituskirjelmä on toimitettava kansaneläkelaitokselle 30 päivän kuluessa siitä, kun valittaja on saanut päätöksestä tiedon.

Kansaneläkelaitoksen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu.

53 a §

Jos kansaneläkelaitos hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta oikaispäätös. Oikaispäätökseen saa hakea muutosta siten kuin 53 §:ssä säädetään.

Jos kansaneläkelaitos ei voi oikaista valituksen kohteena olevaa päätöstä 1 momentissa mainituin tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja lausuntonsa asianomaisen muutoksenhakuelimen käsiteltäväksi. Kansaneläkelaitos voi tällöin väliaikaisella päätöksellä oikaista aikaisemman päätöksensä siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Jos valitus on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle, on väliaikaisesta päätöksestä ilmoitettava sille viipymättä. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua määrääjasta voidaan poiketa, jos valituksen johdosta tarvittavan lisäselvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Lisäselvityksen hankkimisesta on tällöin viipymättä ilmoitettava valittajalle. Valituskirjelmä ja lausunto on kuitenkin aina toimitettava asianomaiselle muutoksenhakuelimelle 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä.

54 a §

Jos sosiaalivakuutuslautakunnalle tai tarkastuslautakunnalle annettava valitus on saapunut 53 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

55 §

Valittajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on postitettu hänen ilmoittamallaan osoitteella, jollei muuta näytetä.

56 §

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmei-

sesti lain vastainen, tarkastuslautakunta voi kansaneläkelaitoksen esityksestä tai asianosaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluiksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen kansaneläkelaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös sosiaalivakuutuslautakunta ja tarkastuslautakunta voivat menetellä vastavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 53 §:ssä säädetään.

56 a §

Jos kansaneläkelaitoksen päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen väärään lain soveltamiseen, kansaneläkelaitos voi asianosaisen suostumuksella poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen.

Jos kansaneläkelaitoksen päätöksessä on ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe, sen on korjattava päätöksensä. Virhettä ei saa kuitenkaan korjata, jos korjaaminen johtaa asianosaiselle kohtuuttomaan tulokseen.

Korjaamisesta on tehtävä merkintä kansaneläkelaitoksen tallekappaleeseen. Asianosaiselle on toimitettava korjattu tai uusi päätös. Jos päätöksestä on vireillä muutoksenhaku, kansaneläkelaitoksen on ilmoitettava korjaamisasian käsiteltäväksi ottamisesta ja toimitettava siinä tekemänsä päätös myös muutoksenhakuelimelle.

Päätökseen, jolla kansaneläkelaitos ei ole hyväksynyt virheen korjaamista koskevaa vaatimusta, ei saa hakea muutosta valittamalla.

57 §

Jos tämän lain mukaista etuutta on maksettu aiheetta tai määrältään liian suurena, liikaa maksettu etuus on perittävä takaisin.

Takaisinperinnästä voidaan luopua joko kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi eikä aiheeton maksaminen ole johtunut etuuden saajan tai hänen edustajan-

sa vilpillisestä menettelystä tai jos aiheettomasti maksettu määrä on vähäinen.

Takaisin perittävä määrä voidaan kuitata kansaneläkelaitoksen myöhemmin maksamasta etuudesta. Ilman suostumusta kuittaaminen voidaan kuitenkin kohdistaa vain tämän lain mukaiseen tai siihen rinnastettavaan muuhun etuuteen.

Takaisinperintää koskeva lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan vastaavasti 29 ja 30 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa, jos kunta, työnantaja, yrittäjä tai muu omaa työtään tekevä taikka vakuutettu on saanut perusteettoman edun.

69 §

Sairaanhoito-, raskaus- ja synnytyskustannuksista suoritettavaa korvausta ei saa ulos-

mitata. Kansaneläkelaitoksen on annettava asianomaisen viranomaisen pyynnöstä muun tämän lain mukaisen etuuden ulosottoa varten tarpeelliset tiedot.

Sopimus, joka tarkoittaa tähän lakiin perustuvan oikeuden siirtämistä toiselle, on mitätön.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 1997.

Tämän lain muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan päätökseen, joka annetaan tämän lain voimaan tultua. Tämän lain ylimääräistä muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan kuitenkin niihin ylimääräistä muutoksenhakua koskeviin asioihin, jotka tulevat vireille tämän lain voimaan tultua.

Laki

työttömyysturvalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 24 päivänä elokuuta 1984 annetun työttömyysturvalain (602/84) 42 §:n 1 ja 5 momentti sekä 43 b §,

sellaisena kuin niistä on 43 b § muutettuna 9 päivänä helmikuuta 1990 ja 8 päivänä marraskuuta 1996 annetuilla laeilla (98/90 ja 833/96),

muutetaan 31, 40, 41, 43 ja 43 a § sekä 45 §:n 5 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 31 ja 40 § osittain muutettuina mainitulla 8 päivänä marraskuuta 1996 annettulla lailla, 41, 43 ja 43 a § viimeksi mainitussa laissa ja 45 §:n 5 momentti 27 päivänä helmikuuta 1987 annetussa laissa (226/87), sekä

lisätään lakiin uusi 40 a ja 40 b §, seuraavasti:

31 §

Takaisinperintä

Jos tämän lain mukaista etuutta on maksettu aiheetta tai määrältään liian suurena, liikaa maksettu etuus on perittävä takaisin.

Takaisinperinnästä voidaan luopua joko kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi eikä etuuden aiheeton maksaminen ole johtunut etuuden saajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai törkeästä tuottamuksesta taikka jos aiheetto-

masti maksettu määrä on vähäinen.

Takaisin perittävä määrä voidaan kuitata kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan myöhemmin maksamasta etuudesta ottaen kuitenkin huomioon, mitä ulosottolaissa säädetään palkan ulosmittauksen yhteydessä jätettävästä vähimmäistoimeentuloerästä. Ilman suostumusta kuittaaminen voidaan kuitenkin kohdistaa vain tämän lain mukaiseen tai siihen rinnastettavaan muuhun etuuteen.

Takaisinperintää koskeva lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio.

40 §

Muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta työttömyysturvalautakunnalta ja työttömyysturvalautakunnan päätökseen tyytymätön vakuutusosoikeudelta. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Valituskirjelmä on toimitettava kansaneläkelaitokselle tai asianomaiselle työttömyyskassalle 30 päivän kuluessa siitä, kun valittaja on saanut päätöksestä tiedon.

Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu.

40 a §

Itseoikaisu

Jos kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta oikaisupäätös. Oikaisupäätökseen saa hakea muutosta siten kuin 40 §:ssä säädetään.

Jos kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa ei voi oikaista valituksen kohteena olevaa päätöstä 1 momentissa mainituin tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja lausuntonsa asianomaisen muutoksenhakuelimen käsiteltäväksi. Kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa voi tällöin väliaikaisella päätöksellä oikaista aikaisemman päätöksensä siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Jos valitus on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle, on väliaikaisesta päätöksestä ilmoitettava sille viipymättä. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu määräajasta voidaan poiketa, jos valituksen johdosta tarvittavan lisäselvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Lisäselvityksen hankkimisesta on tällöin viipymättä ilmoitettava valittajalle. Valituskirjelmä ja lausunto on kuitenkin aina toimitettava asianomaiselle muutoksenhakuelimelle 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä.

40 b §

Valituksen myöhästyminen

Jos työttömyysturvalautakunnalle tai vakuutusosoikeudelle annettava valitus on saapunut 40 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

41 §

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Valittajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on postitettu hänen ilmoittamalaan osoitteella, jollei muuta näytetä.

43 §

Päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi kansaneläkelaitoksen tai asianomaisen työttömyyskassan esityksestä tai asianomaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluiksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena.

Myös asianomainen ministeriö voi esittää mainitulla tavalla virheellisen työttömyyskassan tai työttömyysturvalautakunnan päätöksen poistamista vakuutusosoikeudelle. Tehtyään edellä sanotun esityksen ministeriö voi väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen tai määrätä sen maksettavaksi esityksensä mukaisena.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai

myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös työttömyysturvalautakunta ja vakuutus oikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 40 §:ssä säädetään.

43 a §

Virheen korjaaminen

Jos kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen väärrään lain soveltamiseen, kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa voi asianosaisen suostumuksella poistaa virheellisen päätöksen ja ratkaista asian uudelleen.

Jos päätöksessä on ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe, kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan on korjattava se. Virhettä ei saa kuitenkaan korjata, jos korjaaminen johtaa asianosaiselle kohtuuttomaan tulokseen.

Korjaamisesta on tehtävä merkintä kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan tallekkapaleeseen. Asianosaiselle on toimitettava korjattu tai uusi päätös. Jos päätöksestä on vireillä muutoksenhaku, kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan on ilmoitettava korjaamisasian käsiteltäväksi ottamisesta ja

toimitettava siinä tekemänsä päätös myös muutoksenhakuelimelle.

Päätökseen, jolla kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa ei ole hyväksynyt virheen korjaamista koskevaa vaatimusta, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Käsitellessään asia- tai kirjoitusvirheen korjaamista kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa voi väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen osittain tai kokonaan.

45 §

Työttömyyspäivärahan periminen eräissä tapauksissa sekä päivärahan ulosmittaus

Sopimus, joka tarkoittaa tähän lakiin perustuvan oikeuden siirtämistä toiselle, on mitätön.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 1997.

Tämän lain muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan päätökseen, joka annetaan tämän lain voimaan tultua. Tämän lain ylimääräistä muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan kuitenkin niihin ylimääräistä muutoksenhakua koskeviin asioihin, jotka tulevat vireille tämän lain voimaan tultua.

Laki

työmarkkinatuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työmarkkinatuesta 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1542/93) 30 §:n 1 ja 3 momentti, 31 §:n 1 ja 2 momentti sekä 33, 35 ja 39 §, sellaisena kuin niistä on 39 § 22 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1320/94), sekä

lisätään lakiin uusi 31 a ja 33 a §, seuraavasti:

6 luku

33 §

Muutoksenhaku*Päätöksen poistaminen*

30 §

Kansaneläkelaitoksen päätös ja muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen tulee työmarkkinatuen myöntämistä ja epäämistä sekä takaisinperintää koskevassa asiassa antaa tuen hakijalle kirjallinen päätös.

Valituskirjelmä on toimitettava kansaneläkelaitokselle 30 päivän kuluessa siitä, kun valittaja on saanut päätöksestä tiedon.

31 §

Itseoikaisu

Jos kansaneläkelaitos hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta oikaisupäätös. Oikaisupäätökseen saa hakea muutosta siten kuin 30 §:ssä säädetään.

Jos kansaneläkelaitos ei voi oikaista valituksen kohteena olevaa päätöstä 1 momentissa mainituin tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja lausuntonsa asianomaisen muutoksenhakuelimen käsiteltäväksi. Kansaneläkelaitos voi tällöin väliaikaisella päätöksellä oikaista aikaisemman päätöksensä siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Jos valitus on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle, on väliaikaisesta päätöksestä ilmoitettava sille viipymättä. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

31 a §

Valituksen myöhästyminen

Jos työttömyysturvalautakunnalle tai vakuutusosikeudelle annettava valitus on saapunut 30 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästyminen on ollut painavia syitä.

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosikeus voi kansaneläkelaitoksen esityksestä tai asianosaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluiksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen kansaneläkelaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös työttömyysturvalautakunta ja vakuutusosikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 30 §:ssä säädetään.

33 a §

Virheen korjaaminen

Jos kansaneläkelaitoksen päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen väärään lain soveltamiseen, kansaneläkelaitos voi asianosaisen suostumuksella poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen.

Jos kansaneläkelaitoksen päätöksessä on ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe, sen on korjattava päätöksensä. Virhettä ei saa kuitenkaan korjata, jos korjaaminen johtaa asianosaiselle kohtuuttomaan tulokseen.

Korjaamisesta on tehtävä merkintä kansaneläkelaitoksen tallekappaleeseen. Asianosaiselle on toimitettava korjattu tai uusi päätös. Jos päätöksestä on vireillä muutoksenhaku, kansaneläkelaitoksen on ilmoitettava korjaamisasian käsiteltäväksi ottamisesta ja toimitettava siinä tekemänsä päätös myös muutoksenhakuelimelle.

Päätökseen, jolla kansaneläkelaitos ei ole

hyväksynyt virheen korjaamista koskevaa vaatimusta, ei saa hakea muutosta valittamalla.

35 §

Takaisinperintä

Jos tämän lain mukaista etuutta on maksettu aiheetta tai määrältään liian suurena, liikaa maksettu etuus on perittävä takaisin.

Takaisinperinnästä voidaan luopua joko kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi eikä aiheeton maksaminen ole johtunut etuuden saajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai törkeästä tuottamuksesta taikka jos aiheettomasti maksettu määrä on vähäinen.

Takaisin perittävä määrä voidaan kuitata kansaneläkelaitoksen myöhemmin maksamasta etuudesta ottaen kuitenkin huomioon, mitä ulosottoaissa säädetään palkan ulosmittauksen yhteydessä jätettävästä vähimmäistoimeentuloerästä. Ilman suostumusta kuitaaminen voidaan kuitenkin kohdistaa vain tämän lain mukaiseen tai siihen rinnastettavaan muuhun etuuteen.

Takaisinperintää koskeva lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio.

39 §

Työttömyysturvalain soveltaminen

Jollei tästä laista muuta seuraa, sovelletaan työmarkkinatukeen, mitä työttömyysturvalain 6 §:ssä, 28 §:n 4 ja 6 momentissa, 29, 32, 36, 36 a ja 39 §:ssä, 42 §:n 2—4 momentissa, 43 c §:ssä ja 44 §:n 3 momentissa työttömyyspäivärahasta ja työttömyysturva-asiasta säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 1997.

Tämän lain muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan päätökseen, joka annetaan tämän lain voimaan tultua. Tämän lain ylimääräistä muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan kuitenkin niihin ylimääräistä muutoksenhakua koskeviin asioihin, jotka tulevat vireille tämän lain voimaan tultua.

Laki

työvoimapolitiitisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työvoimapolitiitisesta aikuiskoulutuksesta 3 päivänä elokuuta 1990 annetun lain (763/90) 22 §:n 2 momentti, 23 §, 25 §:n 1 momentti sekä 26 ja 32 §,

sellaisina kuin niistä ovat 22 §:n 2 momentti sekä 26 ja 32 § 23 päivänä joulukuuta 1992 annetussa laissa (1479/92), seuraavasti:

22 §

Päätös

Ylläpitokorvausta ja majoituskorvausta koskevassa asiassa on annettava kirjallinen päätös kuitenkin vain, jos hakija sitä vaatii. Vaatimus on esitettävä kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle seitsemän päivän kuluessa asianomaisen saatua ratkaisusta tiedon. Muussa tapauksessa ratkaisu jää pysyväksi.

23 §

Muutoksenhaku

Tämän lain mukaista etuutta koskevaan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta työttömyysturvalautakunnalta ja työttömyysturvalautakunnan päätökseen tyytymätön vakuutusosoikeudelta. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Työttömyysturvalautakunnasta säädetään työttömyysturvalaissa.

Valituskirjelmä on toimitettava kansanelä-

kelaitokselle tai asianomaiselle työttömyyskassalle 30 päivän kuluessa siitä, kun valittaja on saanut päätöksestä tiedon.

Valittajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on postitettu hänen ilmoittamallaan osoitteella, jollei muuta näytetä.

Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu.

25 §

Etuuden maksamisen lakkauttaminen

Etuuksien maksaminen lakkautetaan siitä päivästä lukien, jona opiskelija on keskeyttänyt koulutuksen tai koulutus on päätetty keskeyttää. Työvoimatoimiston on viipymättä ilmoitettava kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle koulutuksen keskeyttämisestä.

26 §

Koulutustuen periminen eräissä tapauksissa

Jos opiskelija on saanut koulutustukea samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään takautuvasti sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, tapaturmavakuutuslain (608/48) mukais-

ta päivärahaa tai tapaturmaeläkettä taikka työttömyysturvalain 45 §:n 1 momentissa tarkoitettua eläkettä, kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa saa periä tältä ajalta perusteettomasti maksetun määrän takautuvasti suoritettavasta eläkkeestä tai päivärahasta. Lisäksi koulutustuen perimisestä on voimassa, mitä työttömyysturvalain 45 §:n 2, 3 ja 5 momentissa säädetään.

32 §

Työttömyysturvalain soveltaminen

Jollei tässä laissa toisin säädetä, koulutukseen, ylläpitokorvaukseen ja majoituskorvaukseen sovelletaan lisäksi mitä työttömyysturvalain 28 §:n 6 momentissa, 29 §:n 1 momentissa, 32, 36, 36 a, 39, 40 a ja 40 b:ssä, 42 §:n 2—4 momentissa, 43, 43 a ja 46 §:ssä säädetään työttömyyspäivärahas- ta ja työttömyysturva-asiasta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä touku-kuuta 1997.

Tämän lain muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan päätökseen, joka annetaan tämän lain voimaan tultua. Tämän lain ylimääräistä muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan kuitenkin niihin ylimääräistä muutoksenhakua koskeviin asioihin, jotka tulevat vireille tämän lain voimaan tultua.

Laki

kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta 27 päivänä maaliskuuta 1991 annetun lain (610/91) 8, 11 ja 14 § sekä lisätään lakiin uusi 8 a—8 e §, seuraavasti:

8 §

Muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen 2 ja 3 §:n nojalla antamaan päätökseen tyytymätön saa hakea

siihen muutosta tarkastuslautakunnalta ja tarkastuslautakunnan päätökseen tyytymätön vakuutus oikeudelta, jos päätös koskee kansaneläkelaitoksen velvollisuutta järjestää kuntoutus 2 tai 3 §:n nojalla tai vakuutetun oikeutta niiden perusteella maksettaviin

etuuksiin. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Tarkastuslautakunnasta säädetään sairausvakuutuslaisa.

Valituskirjelmä on toimitettava kansaneläkelaitokselle 30 päivän kuluessa siitä, kun valittaja on saanut päätöksestä tiedon.

Kansaneläkelaitoksen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu.

8 a §

Itseoikaisu

Jos kansaneläkelaitos hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta oikaisupäätös. Oikaisupäätökseen saa hakea muutosta siten kuin 8 §:ssä säädetään.

Jos kansaneläkelaitos ei voi oikaista valituksen kohteena olevaa päätöstä 1 momentissa mainituin tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja lausuntonsa asianomaisen muutoksenhakuelimen käsiteltäväksi. Kansaneläkelaitos voi tällöin väliaikaisella päätöksellä oikaista aikaisemman päätöksensä siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Jos valitus on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle, on väliaikaisesta päätöksestä ilmoitettava sille viipymättä. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua määrääjasta voidaan poiketa, jos valituksen johdosta tarvittavan lisäselvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Lisäselvityksen hankkimisesta on tällöin viipymättä ilmoitettava valittajalle. Valituskirjelmä ja lausunto on kuitenkin aina toimitettava asianomaiselle muutoksenhakuelimelle 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä.

8 b §

Valituksen myöhästyminen

Jos tarkastuslautakunnalle tai vakuutusosikudelle annettava valitus on saapunut 8 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

8 c §

Päätöksen poistaminen

Jos 8 §:ssä tarkoitettua asiaa koskeva lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi kansaneläkelaitoksen esityksestä tai asianosaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluiksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen kansaneläkelaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös tarkastuslautakunta ja vakuutusosoikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhausasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 8 §:ssä säädetään.

8 d §

Virheen korjaaminen

Jos kansaneläkelaitoksen päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen väärään lain soveltamiseen, kansaneläkelaitos voi asianosaisen suostumuksella poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen.

Jos kansaneläkelaitoksen päätöksessä on ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe, sen on korjattava päätöksensä. Virhettä ei saa kuitenkaan korjata, jos korjaaminen johtaa asianosaiselle kohtuuttomaan tulokseen.

Korjaamisesta on tehtävä merkintä kansaneläkelaitoksen tallekappaleeseen. Asianosaiselle on toimitettava korjattu tai uusi päätös. Jos päätöksestä on vireillä muutoksenhaku, kansaneläkelaitoksen on ilmoitettava korjaamisasian käsiteltäväksi ottamisesta ja toimitettava siinä tekemänsä päätös myös muutoksenhakuelimelle.

Päätökseen, jolla kansaneläkelaitos ei ole hyväksynyt virheen korjaamista koskevaa

vaatimusta, ei saa hakea muutosta valittamalla.

8 e §

Takaisinperintä

Jos tämän lain mukaista etuutta on maksettu aiheetta tai määrältään liian suurena, liikaa maksettu etuus on perittävä takaisin.

Takaisinperinnästä voidaan luopua joko kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi eikä aiheeton maksaminen ole johtunut etuuden saajan tai hänen edustajan sa vilpillisestä menettelystä tai jos aiheettomasti maksettu määrä on vähäinen.

Takaisin perittävä määrä voidaan kuitata kansaneläkelaitoksen myöhemmin maksamasta etuudesta. Ilman suostumusta kuittaaminen voidaan kuitenkin kohdistaa vain tämän lain mukaiseen tai siihen rinnastettavaan muuhun etuuteen.

Takaisinperintää koskeva lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio.

11 §

Ulosmittaus- ja siirtokiello

Kuntoutujalle kuntoutuskustannuksista tä-

män lain nojalla suoritettua korvausta tai 2 §:n 3 momentin nojalla maksettavaa tukea ei saa ulosmitata.

Sopimus, joka tarkoittaa tähän lakiin perustuvan oikeuden siirtämistä toiselle, on mitätön.

14 §

Toiminnan järjestäminen

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 35—37, 40, 44—46, 59, 63, 81—86, 88, 89 ja 92 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 1997.

Tämän lain muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan päätökseen, joka annetaan tämän lain voimaan tultua. Tämän lain ylimääräistä muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan kuitenkin niihin ylimääräistä muutoksenhakua koskeviin asioihin, jotka tulevat vireille tämän lain voimaan tultua.

Laki

kuntoutusrahalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 27 päivänä maaliskuuta 1991 annetun kuntoutusrahalain (611/91) 28 ja 30 § sekä

lisätään lakiin uusi 28 a—28 d ja 30 a § seuraavasti:

28 §

Muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta tarkastuslautakunnalta ja tarkastuslautakunnan päätökseen

tyytymätön vakuutusosoikeudelta. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Tarkastuslautakunnasta säädetään sairausvakuutuslaissa.

Valituskirjelmä on toimitettava kansaneläkelaitokselle 30 päivän kuluessa siitä, kun valittaja on saanut päätöksestä tiedon.

Kansaneläkelaitoksen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu.

28 a §

Itseoikaisu

Jos kansaneläkelaitos hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta oikaisupäätös. Oikaisupäätökseen saa hakea muutosta siten kuin 28 §:ssä säädetään.

Jos kansaneläkelaitos ei voi oikaista valituksen kohteena olevaa päätöstä 1 momentissa mainituin tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja lausuntonsa asianomaisen muutoksenhakuelimen käsiteltäväksi. Kansaneläkelaitos voi tällöin väliaikaisella päätöksellä oikaista aikaisemman päätöksensä siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Jos valitus on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle, on väliaikaisesta päätöksestä ilmoitettava sille viipymättä. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Edellä 2 momentissa tarkoitetusta määräajasta voidaan poiketa, jos valituksen johdosta tarvittavan lisäselvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Lisäselvityksen hankkimisesta on tällöin viipymättä ilmoitettava valittajalle. Valituskirjelmä ja lausunto on kuitenkin aina toimitettava asianomaiselle muutoksenhakuelimelle viimeistään 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä.

28 b §

Valituksen myöhästyminen

Jos tarkastuslautakunnalle tai vakuutusoskeudelle annettava valitus on saapunut 28 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

28 c §

Päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmei-

sesti lain vastainen, vakuutusosikeus voi kansaneläkelaitoksen esityksestä tai asianosaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluiksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen kansaneläkelaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös tarkastuslautakunta ja vakuutusosikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 28 §:ssä säädetään.

28 d §

Virheen korjaaminen

Jos kansaneläkelaitoksen päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen väärään lain soveltamiseen, kansaneläkelaitos voi asianosaisen suostumuksella poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen.

Jos kansaneläkelaitoksen päätöksessä on ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe, sen on korjattava päätöksensä. Virhettä ei saa kuitenkaan korjata, jos korjaaminen johtaa asianosaiselle kohtuuttomaan tulokseen.

Korjaamisesta on tehtävä merkintä kansaneläkelaitoksen tallekappaleeseen. Asianosaiselle on toimitettava korjattu tai uusi päätös. Jos päätöksestä on vireillä muutoksenhaku, kansaneläkelaitoksen on ilmoitettava korjaamisasian käsiteltäväksi ottamisesta ja toimitettava siinä tekemänsä päätös myös muutoksenhakuelimelle.

Päätökseen, jolla kansaneläkelaitos ei ole hyväksynyt virheen korjaamista koskevaa vaatimusta, ei saa hakea muutosta valittamalla.

30 §

Takaisinperintä

Jos tämän lain mukaista etuutta on makset-

tu aiheetta tai määrältään liian suurena, liikaa maksettu etuus on perittävä takaisin.

Takaisinperinnästä voidaan luopua joko kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi eikä aiheeton maksaminen ole johtunut etuuden saajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai jos aiheettomasti maksettu määrä on vähäinen.

Takaisin perittävä määrä voidaan kuitata kansaneläkelaitoksen myöhemmin maksamasta etuudesta. Ilman suostumusta kuittaminen voidaan kuitenkin kohdistaa vain tämän lain mukaiseen tai siihen rinnastettavaan muuhun etuuteen.

Takaisinperintää koskeva lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio.

30 a §

Ulosmittaus- ja siirtokielto

Tähän lakiin perustuvaa etuutta ei saa ulosmitata.

Kansaneläkelaitoksen on annettava asianomaisen viranomaisen pyynnöstä muun lain mukaisen etuuden ulosottoa varten tämän lain mukaisesta etuudesta tarpeelliset tiedot.

Sopimus, joka tarkoittaa tähän lakiin perustuvan oikeuden siirtämistä toiselle, on mitätön.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 1997.

Tämän lain muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan päätökseen, joka annetaan tämän lain voimaan tultua. Tämän lain ylimääräistä muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan kuitenkin niihin ylimääräistä muutoksenhakua koskeviin asioihin, jotka tulevat vireille tämän lain voimaan tultua.

Laki

lapsilisälain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä elokuuta 1992 annetun lapsilisälain (796/92) 14 § sekä 15 §:n 1 ja 2 momentti sekä

lisätään lakiin uusi 15 a—15 d § seuraavasti:

14 §

Takaisinperintä

Jos tämän lain mukaista etuutta on maksettu aiheetta tai määrältään liian suurena, liikaa maksettu etuus on perittävä takaisin.

Takaisinperinnästä voidaan luopua joko kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi eikä aiheeton maksaminen ole johtunut lapsilisän nostamiseen oikeutetun henkilön tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai jos aiheettomasti maksettu määrä on vähäinen.

Takaisin perittävä määrä voidaan kuitata

kansaneläkelaitoksen myöhemmin maksamasta etuudesta. Ilman suostumusta kuittaminen voidaan kuitenkin kohdistaa vain tämän lain mukaiseen tai siihen rinnastettavaan muuhun etuuteen.

Takaisinperintää koskeva lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio.

15 §

Muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta sosiaalivakuu-

tuslautakunnalta ja sosiaalivakuutuslautakunnan päätökseen tyytymätön tarkastuslautakunnalta. Tarkastuslautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Sosiaalivakuutuslautakunnasta ja tarkastuslautakunnasta säädetään sairausvakuutuslaissa.

Valituskirjelmä on toimitettava kansaneläkelaitokselle 30 päivän kuluessa siitä, kun valittaja on saanut päätöksestä tiedon.

15 a §

Itseoikaisu

Jos kansaneläkelaitos hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta oikaisupäätös. Oikaisupäätökseen saa hakea muutosta siten kuin 15 §:ssä säädetään.

Jos kansaneläkelaitos ei voi oikaista valituksen kohteena olevaa päätöstä 1 momentissa mainituin tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja lausuntonsa asianomaisen muutoksenhakuelimen käsiteltäväksi. Kansaneläkelaitos voi tällöin väliaikaisella päätöksellä oikaista aikaisemman päätöksensä siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Jos valitus on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle, on väliaikaisesta päätöksestä ilmoitettava sille viipymättä. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettusta määräajasta voidaan poiketa, jos valituksen johdosta tarvittavan lisäselvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Lisäselvityksen hankkimisesta on tällöin viipymättä ilmoitettava valittajalle. Valituskirjelmä ja lausunto on kuitenkin aina toimitettava asianomaiselle muutoksenhakuelimelle 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä.

15 b §

Valituksen myöhästyminen

Jos sosiaalivakuutuslautakunnalle tai tarkastuslautakunnalle annettava valitus on saapunut 15 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

15 c §

Päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu väärrään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, tarkastuslautakunta voi kansaneläkelaitoksen esityksestä tai asianosaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluiksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen kansaneläkelaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää lapsilisän maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyen edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyen edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös sosiaalivakuutuslautakunta ja tarkastuslautakunta voivat menetellä vastavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 15 §:ssä säädetään.

15 d §

Virheen korjaaminen

Jos kansaneläkelaitoksen päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen väärrään lain soveltamiseen, kansaneläkelaitos voi asianosaisen suostumuksella poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen.

Jos kansaneläkelaitoksen päätöksessä on ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe, sen on korjattava päätöksensä. Virhettä ei saa kuitenkaan korjata, jos korjaaminen johtaa asianosaiselle kohtuuttomaan tulokseen.

Korjaamisesta on tehtävä merkintä kansaneläkelaitoksen tallekappaleeseen. Asianosaiselle on toimitettava korjattu tai uusi päätös. Jos päätöksestä on vireillä muutoksenhaku, kansaneläkelaitoksen on ilmoitettava korjaamisasian käsiteltäväksi ottamisesta ja toimitettava siinä tekemänsä päätös myös muutoksenhakuelimelle.

Päätökseen, jolla kansaneläkelaitos ei ole hyväksynyt virheen korjaamista koskevaa

vaatimusta, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 1997.

Tämän lain muutoksenhakua koskevia

säännöksiä sovelletaan päätökseen, joka annetaan tämän lain voimaan tultua. Tämän lain ylimääräistä muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan kuitenkin niihin ylimääräistä muutoksenhakua koskeviin asioihin, jotka tulevat vireille tämän lain voimaan tultua.

Laki

lasten kotihoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lasten kotihoidon tuesta 21 päivänä elokuuta 1992 annetun lain (797/92) 18 §:n 1—3 momentti ja 19 §:n 1 ja 2 momentti sekä lisätään lakiin uusi 19 a—19 d § seuraavasti:

18 §

Takaisinperintä

Jos tämän lain mukaista etuutta on maksettu aiheetta tai määrältään liian suurena, liikaa maksettu etuus on perittävä takaisin.

Takaisinperinnästä voidaan luopua joko kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi eikä aiheeton maksaminen ole johtunut etuuden saajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai jos aiheettomasti maksettu määrä on vähäinen.

Takaisin perittävä määrä voidaan kuitata kansaneläkelaitoksen myöhemmin maksamasta etuudesta. Ilman suostumusta kuittaminen voidaan kuitenkin kohdistaa vain tämän lain mukaiseen tai siihen rinnastettavaan muuhun etuuteen.

19 §

Muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta sosiaalivakuutuslautakunnalta ja sosiaalivakuutuslautakunnan päätökseen tyytymätön tarkastuslautakunnalta. Tarkastuslautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Sosiaalivakuutuslautakunnasta ja tarkastuslautakunnasta säädetään sairausvakuutuslaissa.

Valituskirjelmä on toimitettava kansaneläkelaitokselle 30 päivän kuluessa siitä, kun valittaja on saanut päätöksestä tiedon.

19 a §

Itseoikaisu

Jos kansaneläkelaitos hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta oikaisupäätös. Oikaisupäätökseen saa hakea muutosta siten kuin 19 §:ssä säädetään.

Jos kansaneläkelaitos ei voi oikaista valituksen kohteena olevaa päätöstä 1 momentissa mainituin tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja lausuntonsa asianomaisen muutoksenhakuelimen käsiteltäväksi. Kansaneläkelaitos voi tällöin väliaikaisella päätöksellä oikaista aikaisemman päätöksensä siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Jos valitus on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle, on väliaikaisesta päätöksestä ilmoitettava sille viipymättä. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua määräajasta voidaan poiketa, jos valituksen johdosta tarvittavan lisäselvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Lisäselvityksen hankkimisesta on tällöin viipymättä ilmoitettava valittajalle.

Valituskirjelmä ja lausunto on kuitenkin aina toimitettava asianomaiselle muutoksenhakuelimelle 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä.

tarkastuslautakunta voivat menetellä vastavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 19 §:ssä säädetään.

19 b §

Valituksen myöhästyminen

Jos sosiaalivakuutuslautakunnalle tai tarkastuslautakunnalle annettava valitus on saapunut 19 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

19 c §

Päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, tarkastuslautakunta voi kansaneläkelaitoksen esityksestä tai asianosaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluiksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen kansaneläkelaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös sosiaalivakuutuslautakunta ja

19 d §

Virheen korjaaminen

Jos kansaneläkelaitoksen päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen väärään lain soveltamiseen, kansaneläkelaitos voi asianosaisen suostumuksella poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen.

Jos kansaneläkelaitoksen päätöksessä on ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe, sen on korjattava päätöksensä. Virhettä ei saa kuitenkaan korjata, jos korjaaminen johtaa asianosaiselle kohtuuttomaan tulokseen.

Korjaamisesta on tehtävä merkintä kansaneläkelaitoksen tallekappaleeseen. Asianosaiselle on toimitettava korjattu tai uusi päätös. Jos päätöksestä on vireillä muutoksenhaku, kansaneläkelaitoksen on ilmoitettava korjaamisasian käsiteltäväksi ottamisesta ja toimitettava siinä tekemänsä päätös myös muutoksenhakuelimelle.

Päätökseen, jolla kansaneläkelaitos ei ole hyväksynyt virheen korjaamista koskevaa vaatimusta, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 1997.

Tämän lain muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan päätökseen, joka annetaan tämän lain voimaan tultua. Tämän lain ylimääräistä muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan kuitenkin niihin ylimääräistä muutoksenhakua koskeviin asioihin, jotka tulevat vireille tämän lain voimaan tultua.

Laki

lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1128/96) 21 §:n 1—3 momentti ja 22 §:n 1 ja 2 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 22 a—22 d §, seuraavasti:

21 §

Takaisinperintä

Jos tämän lain mukaista etuutta on maksettu aiheetta tai määrältään liian suurena, liikaa maksettu etuus on perittävä takaisin tukeen oikeutetulta vanhemmalta tai muulta huoltajalta.

Takaisinperinnästä voidaan luopua joko kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi eikä aiheeton maksaminen ole johtunut etuuden saajan tai hänen edustajan sa vilpillisestä menettelystä tai jos aiheettomasti maksettu määrä on vähäinen.

Takaisin perittävä määrä voidaan kuitata kansaneläkelaitoksen myöhemmin maksamasta etuudesta. Ilman suostumusta kuittaaminen voidaan kuitenkin kohdistaa vain tämän lain mukaiseen tai siihen rinnastettavaan muuhun etuuteen.

22 §

Muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta sosiaalivakuutuslautakunnalta ja sosiaalivakuutuslautakunnan päätökseen tyytymätön tarkastuslautakunnalta. Tarkastuslautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Sosiaalivakuutuslautakunnasta ja tarkastuslautakunnasta säädetään sairausvakuutuslaissa.

Valituskirjelmä on toimitettava kansaneläkelaitokselle 30 päivän kuluessa siitä, kun valittaja on saanut päätöksestä tiedon.

22 a §

Itseoikaisu

Jos kansaneläkelaitos hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta oikaisupäätös. Oikaisupäätökseen saa hakea muutosta siten kuin 22 §:ssä säädetään.

Jos kansaneläkelaitos ei voi oikaista valituksen kohteena olevaa päätöstä 1 momentissa mainituin tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja lausuntonsa asianomaisen muutoksenhakuelimen käsiteltäväksi. Kansaneläkelaitos voi tällöin väliaikaisella päätöksellä oikaista aikaisemman päätöksensä siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Jos valitus on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle, on väliaikaisesta päätöksestä ilmoitettava sille viipymättä. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettusta määräajasta voidaan poiketa, jos valituksen johdosta tarvittavan lisäselvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Lisäselvityksen hankkimisesta on tällöin viipymättä ilmoitettava valittajalle. Valituskirjelmä ja lausunto on kuitenkin aina toimitettava asianomaiselle muutoksenhakuelimelle 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä.

22 b §

Valituksen myöhästyminen

Jos sosiaalivakuutuslautakunnalle tai tarkastuslautakunnalle annettava valitus on saapunut 22 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä

huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

22 d §

Virheen korjaaminen

22 c §

Päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, tarkastuslautakunta voi kansaneläkelaitoksen esityksestä tai asianosaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluiksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen kansaneläkelaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyen edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyen edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös sosiaalivakuutuslautakunta ja tarkastuslautakunta voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 22 §:ssä säädetään.

Jos kansaneläkelaitoksen päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen väärään lain soveltamiseen, kansaneläkelaitos voi asianosaisen suostumuksella poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen.

Jos kansaneläkelaitoksen päätöksessä on ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe, sen on korjattava päätöksensä. Virhettä ei saa kuitenkaan korjata, jos korjaaminen johtaa asianosaiselle kohtuuttomaan tulokseen.

Korjaamisesta on tehtävä merkintä kansaneläkelaitoksen tallekappaleeseen. Asianosaiselle on toimitettava korjattu tai uusi päätös. Jos päätöksestä on vireillä muutoksenhaku, kansaneläkelaitoksen on ilmoitettava korjaamisasian käsiteltäväksi ottamisesta ja toimitettava siinä tekemänsä päätös myös muutoksenhakuelimelle.

Päätökseen, jolla kansaneläkelaitos ei ole hyväksynyt virheen korjaamista koskevaa vaatimusta, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1997.

Laki

äitiysavustuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä toukokuuta 1993 annetun äitiysavustuslain (477/93) 10 §:n 1 momentti, 11 §:n 1 ja 2 momentti sekä 12 ja 13 § sekä
lisätään lakiin uusi 12 a ja 13 a §, seuraavasti:

10 §

Takaisinperintä

Jos äitiysavustus on suoritettu aiheetta, se

on perittävä takaisin. Äitiyspakkauksena suoritettu avustus peritään takaisin avustuksen hakemisajankohtana rahana maksetun avustuksen suuruisena.

11 §

Muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta sosiaalivakuutuslautakunnalta ja sosiaalivakuutuslautakunnan päätökseen tyytymätön tarkastuslautakunnalta. Tarkastuslautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Sosiaalivakuutuslautakunnasta ja tarkastuslautakunnasta säädetään sairausvakuutuslaissa.

Valituskirjelmä on toimitettava kansaneläkelaitokselle 30 päivän kuluessa siitä, kun valittaja on saanut päätöksestä tiedon.

12 §

Itseoikaisu

Jos kansaneläkelaitos hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta oikaisupäätös. Oikaisupäätökseen saa hakea muutosta siten kuin 11 §:ssä säädetään.

Jos kansaneläkelaitos ei voi oikaista valituksen kohteena olevaa päätöstä 1 momentissa mainituin tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja lausuntonsa asianomaisen muutoksenhakuelimen käsiteltäväksi. Kansaneläkelaitos voi tällöin väliaikaisella päätöksellä oikaista aikaisemman päätöksensä siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Jos valitus on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle, on väliaikaisesta päätöksestä ilmoitettava sille viipymättä. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua määrää ajasta voidaan poiketa, jos valituksen johdosta tarvittavan lisäselvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Lisäselvityksen hankkimisesta on tällöin viipymättä ilmoitettava valittajalle. Valituskirjelmä ja lausunto on kuitenkin aina toimitettava asianomaiselle muutoksenhakuelimelle 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä.

12 a §

Valituksen myöhästyminen

Jos sosiaalivakuutuslautakunnalle tai tarkastuslautakunnalle annettava valitus on saa-

punut 11 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

13 §

Päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu vääryyteen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, tarkastuslautakunta voi kansaneläkelaitoksen esityksestä tai asianomaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluiksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen kansaneläkelaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyksen myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyksen edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös sosiaalivakuutuslautakunta ja tarkastuslautakunta voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasian käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 11 §:ssä säädetään.

13 a §

Virheen korjaaminen

Jos kansaneläkelaitoksen päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen vääryyden lain soveltamiseen, kansaneläkelaitos voi asianomaisen suostumuksella poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen.

Jos kansaneläkelaitoksen päätöksessä on ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe, sen on korjattava päätöksensä. Virhettä ei saa kuitenkaan korjata, jos korjaaminen johtaa asianosaiselle kohtuuttomaan tulokseen.

Korjaamisesta on tehtävä merkintä kansaneläkelaitoksen tallekappaleeseen. Asianosaiselle on toimitettava korjattu tai uusi päätös. Jos päätöksestä on vireillä muutoksenhaku, kansaneläkelaitoksen on ilmoitettava korjaamisasian käsiteltäväksi ottamisesta ja toimi-

tettava siinä tekemänsä päätös myös muutoksenhakuelimelle.

Päätökseen, jolla kansaneläkelaitos ei ole hyväksynyt virheen korjaamista koskevaa vaatimusta, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 1997.

Tämän lain muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan päätökseen, joka annetaan tämän lain voimaan tultua. Tämän lain ylimääräistä muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan kuitenkin niihin ylimääräistä muutoksenhakua koskeviin asioihin, jotka tulevat vireille tämän lain voimaan tultua.

Laki

sotilasavustuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä elokuuta 1993 annetun sotilasavustuslain (781/93) 18 §, 19 §:n 1 ja 2 momentti sekä 20 ja 21 § sekä
lisätään lakiin uusi 20 a ja 21 a §, seuraavasti:

18 §

Takaisinperintä

Jos tämän lain mukaista etuutta on maksettu aiheetta tai määrältään liian suurena, liikaa maksettu etuus on perittävä takaisin.

Takaisinperinnästä voidaan luopua joko kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi eikä aiheeton maksaminen ole johtunut etuuden saajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai jos aiheettomasti maksettu määrä on vähäinen.

Takaisin perittävä määrä voidaan kuitata kansaneläkelaitoksen myöhemmin maksamasta etuudesta. Ilman suostumusta kuittaaminen voidaan kuitenkin kohdistaa vain tämän lain mukaiseen tai siihen rinnastettavaan muuhun etuuteen.

Takaisinperintää koskeva lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio.

19 §

Muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta sosiaalivakuutuslautakunnalta ja sosiaalivakuutuslautakunnan päätökseen tyytymätön tarkastuslauta-

kunnalta. Tarkastuslautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Sosiaalivakuutuslautakunnasta ja tarkastuslautakunnasta säädetään sairausvakuutuslaissa.

Valituskirjelmä on toimitettava kansaneläkelaitokselle 30 päivän kuluessa siitä, kun valittaja on saanut päätöksestä tiedon.

20 §

Itseoikaisu

Jos kansaneläkelaitos hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta oikaisupäätös. Oikaisupäätökseen saa hakea muutosta siten kuin 19 §:ssä säädetään.

Jos kansaneläkelaitos ei voi oikaista valituksen kohteena olevaa päätöstä 1 momentissa mainitun tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja lausuntonsa asianomaisen muutoksenhakuelimen käsiteltäväksi. Kansaneläkelaitos voi tällöin väliaikaisella päätöksellä oikaista aikaisemman päätöksensä siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Jos valitus on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle, on väliaikaisesta päätöksestä ilmoitettava sille viipy-

mättä. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua määräajasta voidaan poiketa, jos valituksen johdosta tarvittavan lisäselvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Lisäselvityksen hankkimisesta on tällöin viipymättä ilmoitettava valittajalle. Valituskirjelmä ja lausunto on kuitenkin aina toimitettava asianomaiselle muutoksenhakuelimelle 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä.

20 a §

Valituksen myöhästyminen

Jos sosiaalivakuutuslautakunnalle tai tarkastuslautakunnalle annettava valitus on saapunut 19 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästyminen on ollut painavia syitä.

21 §

Päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, tarkastuslautakunta voi kansaneläkelaitoksen esityksestä tai asianosaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluiksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen kansaneläkelaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn

edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös sosiaalivakuutuslautakunta ja tarkastuslautakunta voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiasia käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 19 §:ssä säädetään.

21 a §

Virheen korjaaminen

Jos kansaneläkelaitoksen päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen väärään lain soveltamiseen, kansaneläkelaitos voi asianosaisen suostumuksella poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen.

Jos kansaneläkelaitoksen päätöksessä on ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe, sen on korjattava päätöksensä. Virhettä ei saa kuitenkaan korjata, jos korjaaminen johtaa asianosaiselle kohtuuttomaan tulokseen.

Korjaamisesta on tehtävä merkintä kansaneläkelaitoksen tallekappaleeseen. Asianosaiselle on toimitettava korjattu tai uusi päätös. Jos päätöksestä on vireillä muutoksenhaku, kansaneläkelaitoksen on ilmoitettava korjaamisasian käsiteltäväksi ottamisesta ja toimitettava siinä tekemänsä päätös myös muutoksenhakuelimelle.

Päätökseen, jolla kansaneläkelaitos ei ole hyväksynyt virheen korjaamista koskevaa vaatimusta, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 1997.

Tämän lain muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan päätökseen, joka annetaan tämän lain voimaan tultua. Tämän lain ylimääräistä muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan kuitenkin niihin ylimääräistä muutoksenhakua koskeviin asioihin, jotka tulevat vireille tämän lain voimaan tultua.

Laki

asumistukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä kesäkuuta 1975 annetun asumistukilain (408/75) 19 §:n 1 ja 3 momentti, 20 §:n 1 ja 2 momentti sekä 21 ja 22 §, sellaisina kuin ne ovat 9 päivänä elokuuta 1993 annetussa laissa (755/93), sekä
lisätään lakiin uusi 21 a ja 22 a §, seuraavasti:

19 §

Jos tämän lain mukaista etuutta on maksettu aiheetta tai määrältään liian suurena, liikaa maksettu etuus on perittävä takaisin.

Takaisin perittävä määrä voidaan kuitata kansaneläkelaitoksen myöhemmin maksamasta etuudesta. Ilman suostumusta kuittaaminen voidaan kuitenkin kohdistaa vain tämän lain mukaiseen tai siihen rinnastettavaan muuhun etuuteen.

8 luku

Muutoksenhaku ja päätöksen oikaiseminen

20 §

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta tarkastuslautakunnalta ja tarkastuslautakunnan päätökseen tyytymätön vakuutusosoikeudelta. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Tarkastuslautakunnasta säädetään sairausvakuutuslaissa (364/63).

Valituskirjelmä on toimitettava kansaneläkelaitokselle 30 päivän kuluessa siitä, kun valittaja on saanut päätöksestä tiedon.

21 §

Jos kansaneläkelaitos hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta oikaisupäätös. Oikaisupäätökseen saa hakea muutosta siten kuin 20 §:ssä säädetään.

Jos kansaneläkelaitos ei voi oikaista valituksen kohteena olevaa päätöstä 1 momentissa mainituin tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja lausuntonsa asianomaisen muutoksenhakuelimen käsiteltäväksi. Kansaneläkelaitos voi tällöin väliaikaisella päätöksellä oikaista aikaisemman päätöksensä siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Jos valitus on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle, on väliaikaisesta päätöksestä ilmoitettava sille viipymättä. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua määrää ajasta voidaan poiketa, jos valituksen johdosta tarvittavan lisäselvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Lisäselvityksen hankkimisesta on tällöin viipymättä ilmoitettava valittajalle. Valituskirjelmä ja lausunto on kuitenkin aina toimitettava asianomaiselle muutoksenhakuelimelle 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä.

21 a §

Jos tarkastuslautakunnalle tai vakuutusosikeudelle annettava valitus on saapunut 20 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

22 §

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu vääriin tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi kansaneläkelaitoksen esityksestä tai asianomaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluiksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen kansaneläkelaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun

myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyksen edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös tarkastuslautakunta ja vakuutusosikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasialla käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 20 §:ssä säädetään.

22 a §

Jos kansaneläkelaitoksen päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen väärään lain soveltamiseen, kansaneläkelaitos voi asianosaisen suostumuksella poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen.

Jos kansaneläkelaitoksen päätöksessä on ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe, sen on korjattava päätöksensä. Virhettä ei saa kuitenkaan korjata, jos korjaaminen johtaa asianosaiselle kohtuuttomaan tulokseen.

Korjaamisesta on tehtävä merkintä kansaneläkelaitoksen tallekappaleeseen. Asianosaiselle on toimitettava korjattu tai uusi päätös. Jos päätöksestä on vireillä muutoksenhaku, kansaneläkelaitoksen on ilmoitettava korjaamisasian käsiteltäväksi ottamisesta ja toimitettava siinä tekemänsä päätös myös muutoksenhakuelimelle.

Päätökseen, jolla kansaneläkelaitos ei ole hyväksynyt virheen korjaamista koskevaa vaatimusta, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 1997.

Tämän lain muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan päätökseen, joka annetaan tämän lain voimaan tultua. Tämän lain ylimääräistä muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan kuitenkin niihin ylimääräistä muutoksenhakua koskeviin asioihin, jotka tulevat vireille tämän lain voimaan tultua.

Laki

opintotukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä tammikuuta 1994 annetun opintotukilain (65/94) 27 §:n 1—3 momentti, 29 §:n 1 ja 2 momentti sekä 30 ja 31 §, sellaisena kuin niistä on 29 §:n 1 momentti 24 päivänä marraskuuta 1995 annetussa laissa (1318/95), sekä lisätään lakiin uusi 30 a ja 31 a §, seuraavasti:

27 §

Takaisinperintä

Jos tämän lain mukaista etuutta on maksettu aiheetta tai määrältään liian suurena, liikaa maksettu etuus on perittävä takaisin.

Takaisinperinnästä voidaan luopua joko kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi eikä aiheeton maksaminen ole johtunut etuuden saajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai jos aiheettomasti maksettu määrä on vähäinen.

Takaisin perittävä määrä voidaan kuitata kansaneläkelaitoksen myöhemmin maksa-

masta etuudesta. Ilman suostumusta kuittaaminen voidaan kuitenkin kohdistaa vain tämän lain mukaiseen tai siihen rinnastettavaan muuhun etuuteen.

29 §

Muutoksenhaku

Opintotukietuutta koskevaan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta opintotuen muutoksenhakulautakunnalta ja muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön vakuutusosikeudelta. Vakuutusosikeuden

päätökseen ei saa hakea muutosta valittamallla.

Valituskirjelmä on toimitettava kansaneläkelaitokselle 30 päivän kuluessa siitä, kun valittaja on saanut päätöksestä tiedon. Valituskirjelmä opintotukilautakunnan päätökseen voidaan toimittaa myös asianomaiselle opintotukilautakunnalle.

30 §

Itseoikaisu

Jos kansaneläkelaitos tai opintotukilautakunta hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta oikaisupäätös. Oikaisupäätökseen saa hakea muutosta siten kuin 29 §:ssä säädetään.

Jos kansaneläkelaitos tai opintotukilautakunta ei voi oikaista valituksen kohteena olevaa päätöstä 1 momentissa mainitun tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja lausuntonsa asianomaisen muutoksenhakuelimen käsiteltäväksi. Kansaneläkelaitos tai opintotukilautakunta voi tällöin väliaikaisella päätöksellä oikaista aikaisemman päätöksen siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Jos valitus on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle, on väliaikaisesta päätöksestä ilmoitettava sille viipymättä. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Edellä 2 momentissa tarkoitetusta määräajasta voidaan poiketa, jos valituksen johdosta tarvittavan lisäselvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Lisäselvityksen hankkimisesta on tällöin viipymättä ilmoitettava valittajalle. Valituskirjelmä ja lausunto on kuitenkin aina toimitettava asianomaiselle muutoksenhakuelimelle 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä.

30 a §

Valituksen myöhästyminen

Jos opintotuen muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusoskeudelle annettava valitus on saapunut 29 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkit-

tavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

31 §

Päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusoskeus voi kansaneläkelaitoksen tai asianomaisen opintotukilautakunnan esityksestä tai asianomaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluiksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen kansaneläkelaitos tai opintotukilautakunta voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyen edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen tai opintotukilautakunnan on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos tai opintotukilautakunta voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyen edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös opintotuen muutoksenhakulautakunta ja vakuutusoskeus voivat menettellä vastaavasti muutoksenhakuasiasia käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 29 §:ssä säädetään.

31 a §

Virheen korjaaminen

Jos kansaneläkelaitoksen tai opintotukilautakunnan päätös perustuu selvästi virheeliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen väärään lain soveltamiseen, kansaneläkelaitos tai opintotukilautakunta voi asianomaisen suostumuksella poistaa virheelisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen.

Jos päätöksessä on ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe, kansaneläkelaitoksen tai opintotukilautakunnan on korjattava se. Virhettä ei saa kuitenkaan korjata, jos korjaaminen johtaa asianosaiselle kohtuuttomaan tulokseen.

Korjaamisesta on tehtävä merkintä kansaneläkelaitoksen tai opintotukilautakunnan tallekappaleeseen. Asianosaiselle on toimitet-

tava korjattu tai uusi päätös. Jos päätöksestä on vireillä muutoksenhaku, kansaneläkelaitoksen tai opintotukilautakunnan on ilmoitettava korjaamisasian käsiteltäväksi ottamisesta ja toimitettava siinä tekemänsä päätös myös muutoksenhakuelimelle.

Päätökseen, jolla kansaneläkelaitos tai opintotukilautakunta ei ole hyväksynyt virheen korjaamista koskevaa vaatimusta, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 1997.

Tämän lain muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan päätökseen, joka annetaan tämän lain voimaan tultua. Tämän lain ylimääräistä muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan kuitenkin niihin ylimääräistä muutoksenhakua koskeviin asioihin, jotka tulevat vireille tämän lain voimaan tultua.

Laki

asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1573/93) 13 ja 14 § seuraavasti:

13 §

Muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen tämän lain perusteella tekemään päätökseen saa hakea muutosta tarkastuslautakunnalta ja vakuutusosastolta noudattaen soveltuvien osin, mitä kansaneläkeläisissä muutoksenhausta ja siihen liittyvästä itseoikaisusta säädetään.

Jos Suomessa asumista koskeva kysymys on ratkaistu työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa koskevan asian yhteydessä, muutoksenhausta työttömyyspäivärahan osalta on voimassa, mitä työttömyysturvalaissa muutoksenhausta ja siihen liittyvästä itseoikaisusta säädetään. Ennen valituksen ratkaisemista asiasta on hankittava kansaneläkelaitoksen lausunto.

14 §

Päätöksen poistaminen ja virheen korjaaminen

Jos 12 §:ssä tarkoitettua asiaa koskeva lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen, päätös on ilmeisesti lain vastainen tai jos päätös muutoin on selvästi virheellinen, tällaisen päätöksen poistamiseen, korjaamiseen ja oikaisemiseen sovelletaan edellä 13 §:ssä säädetyn jaotteen mukaisesti joko kansaneläkelain tai työttömyysturvalain säännöksiä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 1997.

Tämän lain muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan päätökseen, joka an-

netaan tämän lain voimaan tultua. Tämän lain ylimääräistä muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan kuitenkin niihin ylimääräistä muutoksenhakua koskeviin asioihin, jotka tulevat vireille tämän lain voimaan tultua.

Helsingissä 10 päivänä huhtikuuta 1997
